Ն. 4381 1906 ՕԳՈՍՏՈՍ 16/29 ՍԵՊՏ. ՉԱՐԵՇԱԲԹԻ 23 ՏԱՐԻ ԱՌՆԱԼ 8 ՐԷՃԷՊ 1323 — 16 ԱՂԸՄԹՈՍ 1322

ՄԵՋՄՈՒԱ-Ի-ԱԽԲԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Հաճախաց խիստ տեղեկ եանի ՉԱՐԵՇԱԲԹԻՀ վե ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ կիրակերի եկեղ օրուներ։

ՆԻՒՄԷՐԻ 30 ԲՈՒՐԱ

مجموعه اخبار
تقسیم جادهسی نومرو ٦٥

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպոլ իլլին սէնէլիկի 60 ղ. = 6 այլաղը 35. = Թաշրա իլլին սէնէլիկի 85 = 6 Այլաղը 45 ղ. տարի։ = Մէմալիքի լենէպիճ իլլին սէնէլիկի 20 ֆր. տարի։ = Բոսֆոր լուճրէթի պիզէ այլա տարի։ = 15 կիւնլիւք նիւսխէսի 60 բա. տարի։ = ԻՐԱՆԱՅ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. = Լինճի սահիֆէնին սչ բասը 5, Ճանի վէ Յիւնճիւ սահիֆէլէրին հէր սրբասը 3, վէ Կիւնճիւ սահիֆէնին պէհէր սրբասը 1 ղ. տուր։ = Զոգ տէֆա տէրճ իտիլէճէք իլանաթ իլլին այրրճա բազա լրգ օլունուր։

Ղաղէթայա միւթէալիգ խուսուսաթ իլլին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵՆԱՆ միւրաճաաթ օլունուր։ = Խտարէխանէ՝ Պէյօղլունաա Ճատատէի քէպիրտէ Ն. 65։

ԴՐԱՄՕԺԻՏԸ

«Ամուսնութիւնը լուրջ, կարեւոր միութիւն մըն է. և կ'արժէ, անհրաժեշտ է խելացի կերպով սկսիլ. անհաւիւ, առանց փոխադարձ յարգանքի ու համակրութեան ամուսնութիւնները լոկ աղիտաբեր կրնան ըլլալ։ Քանի որ անիկա լուրջ գործ մըն է, ընկերութիւն մը, պէտք է որ երկու կողմէն դրական, solide յատկութիւններ, պայմաններ մէջտեղ բերեն. և քանի որ դրեթէ շատ անգամ, տղայ-մարդը այդ ընկերութեան հիմը կազմելու համար կը դնէ իր ֆիզիքական կամ իր մտաւորական ոյժը, իր գործունէութիւնը, իր առնական կորովը, պէտք է որ կինն ալ որոշ, հաստատ բան մը գնէ չէնքը յառաջ բերելու համար, միութիւնը ամրացնելու համար. կնոջ դրած չաղախը կրնայ ըլլալ դրամօժիտ, խելք, աշխատասիրութիւն. կամ ո և է մասնագիտութիւն մը ու կանացի փափուկ, անպաճոյ գորով։ Այն ատեն կարելի է ունենալ իտեալ ընտանիք մը։»

Այսպէս կը գրէ անա՛ «Ցուլիանէ Սարդիսեան» Սուրհանդակի մէջ՝ դրամօժիտի բնական խնդրին մասին և իր գրածը աւելի կարեւորութիւն կը տանայ անշուշտ քանի որ սովորաբար դրամօժիտի սովորութիւնը կը պախարակուէր գրեթէ ամէն գրողի կողմէ և մասնաւորաբար կին գրողները կրցածնուն չափ դէմ կը խօսէին դրամօժիտի, որ ամուսնութեան աւելի առուծախի երեւոյթ մը կուտար։ Եւ անա՛ կին գրող մըն է, որ կ'ելլէ զօրաւոր փաստերով պաշտպանել դրամօժիտի կանոնը, զայն յանձնարարելով բոլոր անոնց որ կ'ուզեն «իտեալ ընտանիք մը» կազմել։ Թերեւս մենք ալ շատ անգամ առիթը ունեցած ըլլանք դրամօժիտի դէմ խօսելու, սակայն վերի տողերը մեր սխալը կը մատնանշեն։ Դրամօժիտը երբէք մեղադրելի հանգամանք մը չունի ինքնին, նոյն իսկ հարկաւոր է ամոլի մը նիւթական բարեկեցութեան համար, ուրկէ կախում ունի յաճախ երջանկութիւնն ալ։

Մանաւանդ ներկայ ամուսնութիւններու մէջ, դրամօժիտը ամէնէն կարեւոր դերը կը կատարէ, քանի որ առանց անոր երջանկութիւնը անգտանելի դարձած է բոլորովին։ Նիւթական ապրելակերպը ա՛յնչափ դժուարացած է ներկայ դարուս մէջ որ երիկմարդ մը, մինակը և առանց կնոջը դրամական օգնութեան ընդհանրապէս չի կրնար լաւ ապրուստ մը ապահովել իր ընտանիքին, և անա այս վախն է որ ա՛յնչափ ցանցառ դարձուցած է ամուսնացող երիտասարդներու թիւը։ Պէտք չէ երբէք մոռնալ թէ նիւթական աշխարհի մը մէջ և նիւթական պայմաններու մէջ կ'ապրինք և մեր շուրջը ամէն ինչ նիւթ է։ Առաջները՝ մարդիկ կրնան եղեր երեւակայել թէ ամուսնութեան մէջ բարոյական ու հոգեկան երջանկութիւնը կը բաւէ. մինչդեռ հիմա ամէն մարդ համոզուած է որ բարոյական ու հոգեկան երջանկութենէն առաջ, նիւթական ու դրամական երջանկութիւնը հարկ և անհրաժեշտ է։

Կնոջ պարտականութիւնը միայն տղայ ծնելով, անոր կաթ տալով և զայն դաստիարակելով չաւարտիր միայն՝ հիմակուան մարդոց աչքին. արդի կինը պարտաւոր է թէ՛ տղայ ծնիլ, թէ՛ անոր կաթ տալ, թէ՛ զայն դաստիարակել, և թէ՛ բոլոր այս ամէն բանին հետ մէկտեղ իր ամուսնին օգնել նիւթապէս, քանի որ ամուսինը, հակառակ իր բոլոր կամեցողութեան չէ կարող իր միակ ուժերովը բաւել ամբողջ ընտանիքին հոգերուն։ Անա՛ թէ ինչո՛ւ այսօր, Եւրոպական մեծ քաղաքներու մէջ, այն կինը որ չի կրնար փայլուն դրամօժիտ մը տալ այն մարդուն որ իրեն հետ կը կարգուի, կը յօժարի նաեւ անոր հետ աշխատիլ դուրսը՝ ընտանիքին նիւթականը ապահովելու համար և քիչ շատ բարեկեցութեան մէջ ապրեցնելու համար ծնելիք զաւակները։ Ու այս ամոլները երջանիկ են, որովհետեւ կինը չի գոհանար միմիայն իր դերը սահմանափակելով «կողացիկ ու մայր» ըլլալու մէջ։

Կը հասկնամ, կ'մբռնեմ և շատ աղէկ կ'երեւակայեմ թէ ունեւոր և հարուստ մարդիկ պէտք չէ դրամօժիտ առնեն, եթէ իրենց նիւթականը կը ներէ արդէն իրենց ամուսնանալ և եթէ իրենց կնոջը դրամօժիտին պէտք չունին նիւթական կարողութիւնին կարգի դնելու համար։ Սակայն, «էսնաֆ»ին զաւակը, նոյն իսկ եթէ չուզելու ըլլայ, պարտաւոր է դրամօժիտ առնել իր կնիկէն, եթէ ապագան խորհելու քիչ մը կարողութիւն ունի։

Ու այն հայրիկները, որոնք աղջիկ մը ունին, պարտաւոր են առաջին վայրկեանէն իսկ ապահովել իրենց աղջկանը դրամօժիտը՝ եթէ կ'ուզեն օր մը զայն կարգել կանոնաւորապէս երջանիկ պայմաններու տակ։ Իսկ այն հայրը որ կարող չէ նիւթական դրամօժիտ մը ապահովել իր աղջկան բացարձակապէս, պարտաւոր է զայն արուստի մը դնել, ինչ որ իր դրամօժիտը պիտի համարուի նորէն օր մը։ Որովհետեւ անպատճառ չենք ըսեր թէ փեսայ մը իր առնելիք կնիկէն պէտք է դրամ առնէ, այլ եթէ անիկա արուեստ մը ունի ձեռքը, այս ալ դրամօժիտ մը կը համարուի, և բոլոր դրամօժիտներուն ամենէն փայլունը թերեւս։

Արդէն, ամուսնացող աղջիկներուն համար լաւագոյն չէ՞ որ դրամօժիտ մը տանին իրենց երկանը։ Որովհետեւ ասոր անպատեհութիւնները ամէն օր մեր աչքին առջեւն են։

Երիտասարդ մը, բոցավառ սիրոյ երանելի ատեններուն, առանց բան մը առնելու կը կարգուի աղքատ աղջկան մը հետ, և երկուքն ալ կը կարծեն թէ իրենց մեղրալուսինը մինչեւ մահ պիտի տեւէ։ Քանի մը տարիէն — չըսելու համար քանի մը ամիսէն — առաջին սիրոյ բոցերը կը մարին, և կամաց կամաց ամուսինը կը սկսի իր կնոջ երեսին տալ թէ՝ ինքը շատ աղէկ կրնար դրամօժիտով աղջիկ մը առնել, բայց չառաւ զինքը շատ սիրելուն համար, ևն ևն։

Ու ասիկա անհամաձայնութեան, կռիւի ու դժբաղդութեան նախաքայլն է։ Պիտի գայ օր մը որ այս ամոլին մէջ երբ կինը գլխարկի մը պէտքը պիտի զգացնէ իր ամուսնին, սա պիտի պատասխանէ անոր հաւանաբար. —«Ինծի ինչ թրախօմա բերիր որ քեզի ամէն ամիս գլխարկ առնեմ։» Եթէ ամուսինը քաղաքավար է, թերեւս չպիտի ըսէ այս խօսքը բարձրաձայն, բայց սրտահով եղէք որ պիտի կրկնէ մեկուսի, և կամ կինը այնպէս պիտի կարծէ որ այս բանը կը խորհի կոր։

Այս անպատեհութիւններուն առաջքը առնելու համար, լաւագոյն չէ՞ միթէ կնոջ համար որ քիչ կամ շատ ուէ դրամօժիտ մը տանի իր ամուսնին, որով գոնէ իրաւունքը կ'ունենայ քիչ մը ձայն ունենալու ընտանիքին մէջ։

«Քու դրամօժիտդ քու սի՛բադ է, քու հոգիդ է»,—կ'ըսեն շատ մը երիտասարդներ այն անկուտի աղջիկներուն՝ որոնց հետ կը փափաքին կարգուիլ։

Ասիկա սո՛ւտ է, կեղծաւորութի՛ւն, որ յայտնի կ'ըլլայ ամուսնութենէն քանի մը ամիս վերջը իսկ։

ՆԷ՞ ՏԻՐ ԳԱՏԸՆԸՆ ՖԱՑՏԷՍԻ

Տէյլի Դրօնիգլ նամ ինկլիզճէ զազէթատա, «Իւմիտլէրի պօշա չըգմըշ պիր ատէմ» իմզասըյլա աթիտէքի մէքթուպ տէրճ իտիլմիշ տիր.

«Շու լանատէ Ինկիլթէրբատա Ֆէմինիսթլիք էֆքեարը չիտտէթլէ իճրան հիւքմ իտիեօր։ Հէր շէյտէ իտտուռանը օլան գարըլար, ալէնէն քէնտի հուգուգլարընը թալէպ իտիեօրլար, վէ մագսէտլէրինէ էրմէք իչին, հէր տիւրլիւ թէտպիրի գուլլանըեօրլար։ Գատընլար, հէր տիւրլիւ թէտպիրի իճրա իթտիքլէրի հալտէ, եալընըզ քէնտի հագրգի վազիֆէլէրինի թանըմաեօրլարքի, էկէր անլէրի իճրա իթտէլէր, քէնտիլէրինէ գարշը քիմսէնին պիր տիեէճէկի գալմազ։

«Գատընլար, հուգուգ իտտաասըյլա սէլէրինի պու գատար եիւքսէք չըգարըգլարը հալտէ, աճապա քէնտիլէրինի միւտաֆաա իտէնլէրին թէէմին իթտիկի տէրէճէտէ ֆայտէլի թէէսսիրլէրի օլմո՞ւշ մը տըր։ Անլէր, անճագ, քէնտի խըլգաթլարընա մախսուս օլան վասըթլարըյլա տահմա էրքէքլէրին գուվվէի թէիայեիլիյէսի իւզէրինտէ իճրաի նուֆուզ իտէկէմէքտէ տիրլէր։

«— Պիզէ պագընըզ, տիեօրլար գատընլար, պիզ կիւզել թէսմիյէ օլունան ճինտէ մէնսուպզուզ։ Հէմ իլահարա, հէմ ինսանլարա խըզմէթ իթմէեօրմուեուզ։ Էն եիւքսէք վէ էն էտնա տէրէճէլէրտէ պիզ զալիպ տէյլմիյիզ։ Պիզ, շերէֆլի վէ շերէֆսիզ շէյլէրտէ վէ մահզուզիյէթ վէ մահզունիյէթտէ միւսավի սուրէթտէ տեյէրլի օլմամըշմըզ։

«Վագաա գատըն իչին՝ էրքէքտէն տահա ագըլը տըր տէնիլտիկինի իչիթմէմիշիմ տիր, ֆագաթ տիկէր հէր նոգթատի նազար իլէ գատըն իչին, էրքէքտէն իւսթիւն տիւր տէրլէր։ Լաքին գատընը՝ թապիեաթտան մը էրքէքտէն տահա զիեատէ նէճիպ, տահա զիեատէ իալիս, տահա զիեատէ մէնֆաաթը մախսուսէ կէօզէթմէեէն տիր։ Շիւպհէ եօգ քի, գատընը, սօն ալրէճէ ֆէտաքեարլըգ վէ ուպուտիյէթ կէօսթէրպիլիր, ֆագաթ սէվմէտիկի պիր քիմսէյէ գարշը պէօյիւք պիր ֆէտաքեարլըգտա պուլունապիլիրմի։ Ճիտտէն էրքէյին մույեինի օլարադ, անընը ըէֆիգի՞ մի տիր. հաղրգէթէն ինսանիյէթին թալիհինի իտարէյէ մէմուր օլարադ, բարլագ վէ շավգէնտագ պիր գիեսի՞ մը տըր, եօգսա չակրին գավրինճէ «ինսանընը, էպէտի պէտտուսը վէ լանէթի՞ մի տիր»։

«Պու պասլէ թարիխ նէ՞ տիեօր։ Էսկի Բումլար՝ իլմի վէ ֆիքրի մատտէլէրտէ, օեունլարընտա վէ նիզալարընտա, գատընը ասլա հիսսէտար իթմէմիշ տիրլէր։ Դատիմ Բօմալըլար, գատընը ագըլսըզ, պիրիգթիտար տէյի իլան իթմիշլէր տիր։ Թարիխին հէման հէր սահիֆէսինտէ, գատընը լիւզումսըզ պիր իւնսիւր մագամընտա՝ ասլա նազաբը արիգաթա ալընմամըշ տըր, վէ պու կիւն պիրէ, հէր կէօնա միւսաատէլի էֆքեարընը ճարի օլտուղը պիր զէմանտա, գատընլար, էլան չօճուգլըգ տարբէսինտէ պուլունուեօրլար։ Անլէրէ թալիմ ու թէրպիյէի ալիյէ վէրտիկիմիզ էլլի սէնէյի կէչմիշ օլտուղը հալտէ, նէ՞ նէթիճէ ալընմըշ տըր։ Թալիմ ու թէրպիյէ՝ պէօյիւք մէքթէպլէրէ տէվամ իտէն գըզլարընը ֆիքրլէրինի զէնկինլէթմիշ մի տիր, անլէրին սխլէագընը ալի վէ նէճիպ գըզմըշ մը տըր։ Պէլքի էօյլէ օլմուշ օլսուն, ֆագաթ հաեաթը միլիյէմիզին գատընլար գըսմընտա, ինսան՝ նէ՞ գատար թագտիրէ լայըգ պիր նէթիճէ կէօրմիշ տիր։ Տիւնեա, չիմտի տէ պունտան էվվէլքի կիպի տարաթ ու չաշաաեա նասըլ մէյիլլի իսէ, գատընլարընը վահի վէ չօճուգճա չէյլէրէ մէյլի տէ, էսկի հալի կիպի գալմըշ տըր։ Դատընլարա մաճնուս զազէթալար, տահմա սլտուղը կիսլի, ճիտտի մէսէլէլէր հագգընտա պիլէ էհէմմիյէթսիզճէ վէ լաթիֆէլի սուրէթտէ իտարէի լիսան իտիեօրլար։ Ինկիլթէրրա գատընլարը պու կիւն օ աէրէճէ տէհշէթլի պիր կէվշէքլիք վէ իչէ եարամամազլըգ իրայէ իտիեօրլար քի, ճէմիյէթի պէշէրիյէնին իսլահընա չալըշան հէր զայրէթլի քիմսէ՝ տիւշարը եէյիս օլուեօր։ Ֆելվագը ճէմիյէթի պէշէրիյէնին իսլահը խուսուսընտա գատընլարընը պէօյիւք պիր ֆայտէսի օլմամըշ տըր։

«Դատընլար, չօգտան իշ ալէմինէ կիրմիշլէր տիր։ Լաքին նէ՞ ֆայտէլէրի օլմըշ մը տըր։ Վագաա իշլէրինտէ վիճտանի, մուսաագլըգ վէ նամուսլը օլմակլա, պիր տէրէճէ մէմնունիյէթի ճէլպ իթմիշլէր իսէ, պիր իշէ էօն սեսպ օլմագտա, պիր իշ պաշա չըգարմագտա վէ իտարէ իմմէքտէ զանէթ զայիֆ պուլունմըշլար տըր։ Պունտան զաթիեազար գատընը սընըֆընա մէնսուպ օլանլարա գարշը հաղգսըզլըգլարը վէ պունլարտան տօսթ գազանմասա մէյլէրի օլմամասը՝ թիճարէթ ալէմինտէ գատընը-իշճիլերին գըյմէթինի էքսիլթմէքտէ տիր։ Սահիֆէն էրքէքլէրին՝ պու պապտէ գատընլարընը ըէգապէթինտէն դիեատէ գօրգուլարը օլամազ. գատընլարընը խաթիֆասէի իսէ, բէք ազ տըր։

«Մուհամպէթ իչինտէ գատընըն խայրը նէ՞ տիր: Զաթէն գատըն մուհամպէթի՝ պիր էնանիյէթին իգհարընտան իպարէթ օլուպ, աչըգ օլան պիր գատըն՝ քէնտի մաչուգընըն սաատէթինէ վագֆա արզուքէչ իսէ տէ, տիկէր հէր խուսուստա, հաթթա էն զիհատէ սէվտիկի քիմսէլէր հագգընտա պիֆիքիթուր տըր: Քէնտի թափի տաիրէսի օլան էվինտէ, գատըն՝ սահիպէի հուքմ ու նուֆուզ, վէ այիլէնին հագըգի քասար օլուպ, ֆագաթ գատընը պիր մէվգըի ալիէ թէրֆի իտէն իգտիվաճ, չօգ տէֆա էրքէյի ալչագլաթըր, անըն գօլունը, գանատընը գըրար: Նիչէ տէֆալար էվլիլիք՝ պիր էրքէյին էն ալի, էն նէֆիս իզզէթի նէֆսլէրինի մահվ իթմիչ, անըն պիր իչէ էլ վուրմագ արզուսինի իզալէ էյլէմիչ տիր:

«Էվլի պիր ատէմին աճընաճագ հալինէ տիգգաթ իթմիշմիսինիզ տիր: Զէվալըննըն ֆիքրի, իչինի գայպ իթմէք գօրգուսընտան տաիմա մուազզապ տըր: Պէօյլէ չէհիրլէրտէ, հիսապսըզ քիմսէլէր, աչըգտա օլան մէմուրիյէթլէր իչին միւրաճաաթլար իթտիքլէրի հալտէ, էվլի պիր քիմսէնին մէվգըի՝ հասէտ օլունաճագ պիր մէվգի տէյիլ տիր: Պիչարէ, ամիրինին հագգընտաքի գարըը իթիրազ իտէմէզ. զէվճէսինին վէ էվլատլարընըն մուհամպէթի իչին, անըն մուհիքէ հագարէթլէրինէ գաթլանմասը մէճպուր տըր:

«Ճէմիյէթի պէչէրիյէտէ նաչամագ չարթլարընը նավալ նավալ իսլահ իտէն մուամէլաթտա, գատընըն իչֆա իթտիկի վազիֆէ նէ՛ գատար քիւչիւք տիւր: Գատընլար՝ նիւզ իսաթինէ պրագըլմըշ օլան ճէմիյէթի պէչէրիյէնին տավալարընը իլթիզամ իթմէկէ ասլա էօն սէպէպ օլմամըշլար տըր: Գատըն՝ հալը հազըրըն պիլտիւմէ նօգսանլարընա բազմէն, օ հալէ սորըըլըգ տուրուր. Թէրագգըյա, իսլահա տաիր թէշէպպիւսլէրէ գաչընըր. գատըն՝ ալտաաըճը տըր: Գատըն, կէօյա քէնտի հիսսէսի օլըընըգ ֆէլաքէթլըգ իթմէք վէ աղըր խիւքլէրէ գաթլանմագ իմիչ կիպի պիր չօգ սէօզլէր սէօյլէր, հալպու քի այիլէճէ էօմրիւն տայիմա պիր սիյագատ օլմասընտան տօլայը նէ՛ գատար սըգըըր, սըզլանըր: Շէֆագաթ վէ րիգգաթ մէլաքէսի կիպի կէօրիւնտիւքլէրի հալտէ, պէրիպիրինէ՝ ատավէթլէրի սէօնմէզ տիւշմէնլէր մագամընտա պագարլար: Գատընլար՝ տէնիզ կիպի պիգարար, գըսգանճ վէ հէր խուսուստա միւվէզամիս տիրլէր:

«Գատընը, իսթէտիկինիզ գատար սէվինիզ. իսթէրսէնիզ գարչըընտա սէճտէ գըլընըզ վէ անը միւտաֆաա իտինիզ, ֆագաթ Ալլահընըզը սէվէրսէնիզ, գատըն՝ ճէմիյէթի պէչէրիյէտէ նէ՛ տիր: Ճէմիյէթի պէչէրիյէնին հա՛նկը ֆայտէլի պիր իչինէ էօն սէպէպ օլմուշ տըր, հա՛նկը մէսէլէյի միւտաֆաա եա մուախէզէ իթմիչ տիր, վէ հա՛նկը նէկեանէ մէզիյէթի՝ տահա բարլագ, տահա ալի, տահա սէվիմլի գըլմըշ տըր: »

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Բազար կիւնիւ Վերափոխումն Ս. Աստուածածնի եօրթուսը վէ Պէօյիւք-տատատա քեային ճէմաաթըմըզ քիլիսէսինին եէվմը մախսուսը օլտուղընտան, Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի մէզքիւր քիլիսէտէ Գուտտասը չէրիֆ Թագտիս իյլէմիչ տիր: Քիլիսէ Մեծ-Մողովրդապետի Տէր. Ներսէս Վ. Փափազեան, իչպու զիյնէթին, եէվմը մախսուսընա լայըգ սուրէթտէ իճրասը իչին, Թէրթիպաթը լազըմէյի իճրա իթմիչ օլմագլէ, Թէզէինաթ վէ Թէնվիրաթ միւքէմմէլ օլտուղը կիպի, խասսէթէն ճէլպ իտիլմիչ օլան պագը միւսիգայի գըրպաբանլերին վէ դպիրներին տէլալէթիյլէ Թէզաննիսաթ տախի միւքէմմէլէն իճրա գըլընմըշ տըր: Դատտա՛ Արհ. Սահակ Արք. Հաճեան իլէ ԳԳ. Դէօրգ Գէորգ. Թէրզիպաշեան, Հ. Գաբրիէլ Ծ. Վ. Մէնէվիշեան, Յովսէփ Վ. Ճամճեան, Կարապետ Վ. Պօտուրեան վէ Յովսէփ Գէրպ. Միւթէվէլլեան, վէ Դասըն խարիճինտէ իսէ, Ճէմաաթըմըզ միւթէպէրանընտան, Էզնիւմէ, սաառ. Մըըըրը Միչէլ էֆ. հազրէթլէրի. Ալլահվէրտեան, Գասապեան Վիչէն (Թաճիր), Աբէլեան Յովհաննէս, Մօսճեան Պօղոս էֆ.լէր վէ սաիրէ հազըր պուլունմըշլար տըր:

Աւետարանըն օգումասընտան սօնրա Փափազեան Վ.՝ Ս. Աստուածածին իւզէրինէ միւէսսիր պիր նէրբող սէօյլէմիչ վէ պատէհու Գուտտասը չէրիֆէ տէվամ օլունուպ, իւզիւմ րէսմը Թագտիսինտէն սօնրա, քիլիսէնին միւէսսիսլէրի Աբէլեան ֆամիլեասընըն էօլմիւչ ազալարընըն րուհ Թէրտահաթը իչին րահմէթ տուալարը օգունմըշ տըր:

Այինի րուհանինին խիթամընտա, քիլիսէ հավլիսինէ չըգըլարագ, Թէզահիւրը քէօմր ու իզպալ վէ Թէվաֆիւրը չան ու իճլալը հազրէթի Բաթրիգհանէյի միւթէզամմին պիր նութգ գրաաթ օլունմագլէ, պիլաճիւմլէ հուզզար Թարաֆընտան, «Բաթրիշահըմ չօգ եաշա՛» տուասը րէֆը պարկեահը իխլաս գըլընմըշ տըր:

Քիլիսէտէ, Պէօյիւք-տատանըն վէ ճիվար մահէլլէլէրին Էրմէնի-գաթօլիք միւթէպէրան վէ էրքէք գատըն էհրատընտան պաչգա, պազը Էրմէնի միւթէպէրանը սըրրտաըն Շամտանճեան Գրիգոր Իւան տախի հազըր պուլունմըշլար տըր:

⁂ Քիլիսէտէ այինի րուհանի էօնասընտա, Շամտանճեան Իւան՝ Թապագ կէզտիրմիչ, վէ միւմաիլէյհ պէրար համիյէթ քէնտի քէսէսինտէն տէօրթ լիրա՛ օսմանի պրագմըշ տըր:

⁂ Քիլիսէ մէրասիմի խիթամ պուլընտըգտան սօնրա, հազըր պուլունան միւթէպէրան՝ Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրինի, Ժողովրդապետարան տաիրէսինտէ զիյարէթ իթմիչլէր տիր:

⁂ Հէր նէ գատար պազը Թարաֆտան տավէթլէր վուգու պուլմուչ իսէ տէ, Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի՝ րէֆագաթընտա պուլունան րէհապին իլէ պիրլիքտէ, Ժողովրդապետարան տաիրէսինտէ էօյլէ Թաամընը իթմիչլէր, վէ պիր ազ սօնրա Կ-Բաթրիկի միւչարիւլէյհ ԳԳ. Փափազեան վէ Ճամճեան Վ.լէրին րէֆագաթըյլա, Շամտանճեան Գրիգոր Իւանըն, Մըըըրը Միչէլ, Մօսճեան Պօղոս, Գասապեան Վիչէն վէ Գանթարեան Յովհաննէս էֆ.լէրին խանէլէրինէ պիլ ազիմէ, ճիւմլէսի Թարաֆընտան հազըրլանան իթիրամաթը լայըգէ իպրազ իտիլմիչ տիր:

⁂ Շամտանճեան Գրիգոր Իւան, ալէքսար օլան նէզաքէթլէրի իճապընճա, քէնտի խուսուսի արապասընը Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հազրէթլէրինին րիւքիւպլէրինէ Թախսիս իթմիչ օլմագլէ, միւչարիլէյհ հազրէթլէրի՝ հէր կիթտիքլէրի մահէլլէ օ արապա իլէ կիթմիչլէր վէ տատալը զիյարէթ իթմիչլէր տիր:

Շամտանճեան Իւանըն, կէրէք քիլիսէմիզ հագգընտա վագը օլան մուամէլէյի համիյէթքեարանէսի վէ կէրէք Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի հագգընտա կէօսթէրտիքլէրի ինսանիյէթ վէ նէզաքէթ չայեանը Թագտիր վէ Թահսին օլուպ, պիլխասսա Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրինին մուճիպի մահզուզիյէթ վէ Թէչէքքիւրլէրի օլմուչ տըր:

⁂ Բազար կիւնիւ, Ս. Աստուածածնի եօրթուսը մունասիպէթիյլէ, չէհրիմիզին քեաֆֆէյի սէմթլէրինտէ վէ քէօյլէրտէ պուլունան քիլիսէլէրիմիզտէ տախի մութանթան սուրէթտէ Գուտտասը չէրիֆ Թագտիս իտիլմիչ, վէ իւզիւմ Թագտիսը րէսմինի իճրա գըլընմըշ տըր: Մէզքիւր քիլիսէլէրտէ տախի Թէզաննիսաթ վէ Թէրթիպաթ միւքէմմէլ օլուպ, բէք չօգ ախալի տարան հազըր պուլունմըշլար տըր:

⁂ Բազար իրթէսի կիւնիւ Մեռելոց եօրթուսը օլտուղընտան, ԳԳ. Մկրտիչեան, Աբրահեան, Գարագաշեան վէ Սէյհանի Վ.լէր վէ տիկէր պազը րէհապինին Շիչլի գապրիսթանընտա ազիմէթլէ, մէրհում Կ-Բաթրիգ Իզմիրլեան էֆ.նին վէ քիւգօրօսան իլէ րէհապինին վէ էֆրատըն մագպէրէլէրի զիեարէթ իտիլմիչ վէ րահմէթ տուասը օգունմըշ տըր: Էհալիմիզտէն էրքէք գատըն պիր խայլի քէսան տախի, եէվմը մէզքիւրտէ գապրիսթանը զիեարէթ իթմիչլէր տիր:

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ

50ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս կը բացուի 4|17 Սեպտ. 1906, միեւնոյն ուղղութեամբ և ծրագրով։

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական դպրոցներու (Ecole secondaire moderne, Realschule) ծրագիրը, միջավայրիս պէտոյից յարմարցուած։

ԼԵԶՈՒՆԵՐ. — Հայերէն, Տաճկերէն, Գերմաներէն, Գաղղիերէն, Անգղիերէն։

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Ուսողական, բնագիտական, բնապատմական, պատմական, (կ'աւանդուին գաղղ. և գերմաներէն լեզուներով)։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ. — Աշխարհագրութիւն, հաշուակալութիւն, Թղթակցութիւն, (գաղ. գերմ. և անգղ.)։

ՈՒՍՈՒՑԻՉՔ. — Ներքին և արտաքին 22 ուսուցիչ կը դասախօսեն։

Նորամուտ աշակերտաց ընդունելութիւնը կը սկսի օգոստոս 17էն, ամէն օր մինչեւ կէս օր։

Հ. ԳԷՈՐԳ Վ. ՓԱՆՋԻԿԵԱՆ

Վարիչ Վիեն. Մխիթ. Վարժարանի

ԽԱՐԻՃԻԵ

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ՎԱԹԻԳԱՆ. — Ֆրանսանըն Ազատէմի վէ Մէճլիսի մէպուսան ազասընտան գօնթ տը Մէօն՝ Բաբա հազրէթլէրինին կոնդակընա, կէրէք րուհանի վէ կէրէք համիյէթը մէլլիյէ նօգթէի նազարընտա իթտաֆ իթմէլէրի իչին ուլումէ Ֆրանսա Գաթօլիքլէրինէ խիթապէն միւէսսիր պիր պէեաննամէ նէչր էյլէմիչ տիր: «Եկեր, տիեօր միւմաիլէյհ, Գաթօլիքլէր, տիյէ եանընըզ Գաթօլիք, իլլա Ֆրանսըզ տախի գալմագ իսթէրլէր իսէ, վահի միւճատէլէլէրտէն վէ չախսի բրօմէլէրտէն կէրի տուրուպ, քիւգօրօսլար իլէ պիրլէշմէլի տիրլէր: Անճագ պու սուրէթլէ մէզհէպիմիզի մահվիյէթտէն, բարչալանմագտան վէ ունուտուլմագտան գուրթարապիլիրիզ: Էվլատլարըմըզըն վաֆթիզ րէսմինի վէ Թէպէրրիւքեաթը միւգատտէսէյի էվլէրիմիզին, ասլարըմըզըն իւզէրինէ, վէ Քիլիսէնին տուասընը էօլիւլէրիմիզ վէ անլէրին մէզարլարը իւզէրինէ, անճագ պու եօլ իլէ մուհաֆազա իտէպիլիրիզ: Վէլհասըլ պու սուրէթլէ, Ծէնապը Ալլահ իլէ ինսանլարը նէզտինտէ րաֆթ իտէն Հուտատամըզա սատըգ գալարագ, վէ տինիմիզի մուհաֆազա իտէրէք, սէլամէթէ չըգապիլիրիզ:» Գօնթ տը Մէօն՝ Ֆրանսատա Քիլիսէ իլէ Ծիւմանի հիւքիւմէթի պիրպիրինտէն այըրան Գանունուն պահսլա, տիեօր քի, «Օ գանուն իճրա օլունամաեաճագ տըր, չիւնքի Բաբա հազրէթլէրի միւսաատէ իթմէմէքտէ տիր, վէ նիհայէթ Թարաֆէյն պէյնինտէ պիր սուրէթը իթիլաֆիյէ պուլունապիլէճէք տիր»: Եանկըր բիւզօռօսը Մօնս. Հէրչէր տախի՝ Վաթիգան իլէ պիր սուրէթը իթիլաֆիյէ պուլունաճաղը հագգընտա իգհարը իւմիտ իտէր. «Իւմիտլէրիմիզի պիւսպիւթիւն գաթթ իթմէյէլիմ, տիեօր. պէլքի Քիլիսէ իլէ Հիւքիւմէթին արասընտա հուսուլը իթիլաֆ իւմիտլէրի քեամիլէն զայիլ օլմամըշ տըր: Քիլիսէ, հիւքիւմէթտէն հալընըզ իքի չէյ, տանի, էվվէլ էմրտէ միլլիէթի մէրամէթիպ րուհանիյէթ (նուրիշալէտիթիլն) րիայէթ օլունմասընը վէ սանիեն գանուն մուվաճէհէսինտէ հագգը միւսաաֆաթը Թալէպ իտիեօր: Ֆրանսա կիպի ճիհանիյէթ վէ իսթիգամէթ տաիրէսինտէ հարէքէթ իտէն պիր միլլէթէ, վիճտանըն ազատլըղընը Թանգիրէ հէտէֆ օլմամասը, վէ պիր վազիյէթը ֆէվգէլատէյէ Թապի իտիլմէմէսի, հիւքիւմէթին մէնաֆիի իգթիզասընտան օլտուղը նէ՛չին մէյտան իտիլմէսին:»

⁂ Պու մէսէլէ, Ֆրանսատա չու էսնատէ էն մուհիմ վէ կիւնտիւզ մէսէլէ սըրասընա կէչմիչ օլուպ, միւքէլլէֆ վէ սաիր գէզէթէ՝ չու եա պու վէչիլէ պունտան պահս իթմէքտէ վէ ղազէթալար՝ միւթէմատիյէն գարալամագտա տըրլար: Հէր հալտէ պիւթիւն Գաթօլիք ալէմինին պէրապէր պիզ տախի Ֆրանսա իլէ Վաթիգան արասընտա պու պապտա պիր սուրէթը իթիլաֆիյէ պուլունմասընը Թէմէննի իտէրիզ:

ԳՈՒՊԱՑԱ ԽՈՒՏՆ. — Ուզուն միւտտէթ Հավանատա րէսմի պիր մէմուրիյէթլէ պուլունարագ, Գուպա ատասընըն ահվալը խուսուսիյէսի հագգընտա վուգուֆը Թամ քէսպ իթմիչ օլան պիր զաթ, պու քէրրէ մէզքիւր ատատա զուհուր իտէն իսեանըն սէպէպլէրի հագգընտա աթիտէքի մալումաթը վէրմիչ տիր: —«Գուպալըլարըն՝ բօլիթիգաճա իտարէի միւսթագիլլէ իչին հէնուզ էհլիյէթլի օլմատըգլարընը վէ ատանըն միւսթագպէլէն Թէրագգըսը իչին Ամէրիգա ճէմահիրի միւթէհիտէսի հիւքիւմէթինին հէր հալտէ օրատա վազը իթմէսի լիւզումընը իսպաթ իտէնլէր արթըգ հագգ վէրիլմէլի տիր: Իչպու ճէզիրէ, էվվէլճէ Իսբանեանըն Թահթը իտարէսինտէ իքէն, ախալինին նուֆուսու պախանը քէնտիլէրինէ իս կիւճ իթմիչլէր իտի: Ատանըն էնվի իտարէսի իլան օլունտուղտան սօնրա, պու չաքալար, բահալի տուրմանը աըշլամըշլար տըր: Գուպալըլար՝ Իսբանեոլլարա գարշը մուհարէպէլէ իչին, 50,000 քիչիլիք պիր օրտու Թէչքիլ իթմիչ օլուպ, պու ասքէրլէրէ միւքեաֆաթ վէրիլմէք իւզրէ, Գուպա հիւքիւմէթի 180 միլեօնլըգ պիր իսթիգրազ աքտ իթմիչ տիր: Ծիմտի պաչլըճա պունլար՝ գարըշըգլըգլարա էօն սէպէպ օլմուշլար տըր: Գուպատա իտարէի ճէտիտէ Թէչէսսիւսինտէն պէրի, ասլա ասայիշ Թամ հիւքիւմ իթմէմիչ տիր: Ատանըն էլիսի հիւքիւմէթի օլան Պալմա՝ 1903 հէնկեամընտէ իթտիքի պիր նութգտա պու ճիհէթի անլաթմըշ տըր: Սօն սէնէլէր զարֆընտա, Գուպանըն Թապիի զէնկինլիքլէրինի իչլէթմէք իւզրէ, Ամէրիգանըն պէօյիւք սէրմայէտարլարը ճէսիմ աքչէլէր սարֆ իթմիչլէր տիր: Շէքէր գամըշը վէ Թիւթիւն Թարլալարընըն պէօյիւք գըսմը՝ Ամէրիգալը սէրմայէտարլարըն էլլէրինտէ պուլունուեօր: Էկէր Ամէրիգա հիւքիւմէթի՝ Գուպա ատասընը իչղալ իտէրսէ, պու պէօյիւք սէրմայէտարլարըն մէնֆաաթլարը թէմին օլունմըշ օլաճագ տըր: Սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Ամէրիգալը պէօյիւք սէրմայէտարլար, ատանըն՝ Ամէրիգա հիւքիւմէթի Թարաֆընտան իչղալընա սէպէպիյէթ վէրմէք իւզրէ, Ամէրիգատան սիլահ ալմասը իչին, ասիլէրըն էլիւթէն. Կոմէզ խայլի աղչէ իթա իթմիչլէր տիր: Մալիւմ տիւր քի, Սանթ-Տօմինկօ վէ Բանամա տախի պու Թէտպիրլէր իլէ Ամէրիգա ճէմահիրի միւճէթէմիասը հիւքիւմէթինին Թահթը նուֆուզընա կէչմիչ տիր:

«Ամէրիգա րէիսի ճիւմհուրը՝ իչպու խուսուստա ասլա խօչնուտ գալմամըշ տըր, չիւնքի պու էօնտէ Ամէրիգա խարիճիէ նազըրը սէյահաթ իթմէքտէ օլուպ, Ճէնուպի Ամէրիգա հիւքիւմէթլէրիյլէ միւնասէպաթը աստամայէյի Թագվիյէ չալըշմագտա տըր: Բինաէն ալէյհ Ամէրիգա հիւքիւմէթինին չու սըրատա Գուպանըն իչլէրինէ միւտախալէսի, Ամէրիգանըն տիկէր քիւչիւք հիւքիւմէթլէրինէ չիւպհէ հասըլ

խաճէք տիր։ Միւթթէհիտէ Ամէրիքա հիւքիւմէթի՝ 1905 մայիս 22ինտէ Գուպա հիւքիւմէթիյլէ ակտ իթտիկի մուահէտէնամէնին Յիւնճիւ մատտէսինէ թէվֆիքան, Գուպանըն իչլէրինէ միւտախալէ իտէպիլիր։ Գու մատտէ իսէ, չու տըր. «Գուպա հիւքիւմէթի Գուպանըն իսթիգլալընը միւտաֆաա իթմէք, վէ էֆրատըն հայաթը, մալի վէ սէրպէսթիյի գաթիյէնի թէէմին իտէն պիր հիւքիւմէթին պագասընը մուհաֆազա իյլէմէք իսթէրսէ, Միւթթէհիտէ Ամէրիքա հիւքիւմէթինին միւտախալէյէ հագգը պուլունտուղընա մուվաֆագաթ իյլէմիշ տիր։» Հէրչի Միւթթէհիտէ Ամէրիքա հիւքիւմէթի Թարաֆընտան Գուպանըն իշղալընա՝ քէնտի մէնֆաաթլարընը թէէմին իթմէք իսթէյէն պէօյիւք սէրմայէտարլար բաղը օլուեօրլար իսէ տէ, բէյիսի՝ ճիւմհուր Մ. Րուզվէլթին վէ Ամէրիգա էհալիսինտէն էքսէրիյէթին պունը արզուսա պուլունմալարը միւշքիլ տիր։ Ֆիլիփին ատալարընըն Ամէրիգայա պիրլէշտիրիլմէսի՝ Ամէրիգալըլարա բէք պահալըյա մալ օլտուղընտան, Ամէրիգալըլար՝ իքինճի պիր Թէճրիւպէյէ պուլունմագ իսթէմէզլէր։ Ամէրիգա հիւքիւմէթի, շիմտիյէ գատար Ֆիլիփին ատալարը իչին 4 միլեար գուրուշ սարֆ իթմիշ տիր։ Գունունլա պէրապէր հէնուզ պու ատաարա ասայիշ թէէմին իտիլէմէմիշ տիր, վէ հէր կիւն Ամէրիգա գարաղօլլարընա թէճավուզ վուգու կէլմէքտէ տիր»։

∴ Գու պապտէ շէհրիմիզ ածանսլարընըն նէշր իթտիքլէրի Թէլէկրաֆլար տըր.

Նիւ-Եորք 24 օգս.— Գուպատա իսեան տէվամ իտիեօր։ Ասիլէր, սէրկէրտէլէրի օլան Ժէն. Թիմօ Կուէրանըն գումանտասըլա Սան-Եուանը զապթ իթմիշլէր տիր։ Իւչ հաֆթա զարֆընտա իսեանըն էօնիւնիւ ալընամազսա տահա բէյիւք Բալմանըն սէօզիւնէ պուրատա էհէմմիյէթ իտիլմէեօր։

Հավանա.— Գուրատա իտարէի էօրֆիէ իլան օլունմասը սէպէպիյլէ Թիճարէթճէ քեաֆֆէյի մուաթթալաթ աուրմուշ տըր։

Նիւ-Եորք.— Ամէրիգա հիւքիւմէթի՝ Գուպա իսեանընը վէխիմ աատ իթմէեօր։ Ասիլէր՝ 1200 քիշիտէն զիյատէ տէյիլ իմիշ, վէ ասայիշի իատէ իթմէք իչիւն հէր տիւրլիւ Թէտապիր իթթիխազ օլունմըշ տըր։

Նիւ-Եորք 26.— Մէքսիգօ նամ վափօր, Գուպա հիւքիւմէթի մաճէլլէսի(?) իչին, 15,000 թիւֆէնկի, վէ պիր խայլի մուհիմմաթը հարպիէյի համիլէն վէ Հավանայա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր։ Սապա. 30ատ էէնիսէն սէվգիեաթ վուգու պուլամազ վէ ասքէր կէօնտէրիլէճէք տիր։ Բէյիս Բալմա, Հավանատա պիր պէեաննամէ նէշր իյլէմիշ տիր։ Ահվալէ բէք ֆէնա նազարլա պագըլըեօր։

Նիւ-Եորք 27.— Հավանատան պա Թէլէկրաֆ իշար խադըրլիկինէ կէօրէ, Սանթա Գլարա էեալէթինին ասըլար բէյիսի Գարլօ Մէտիսթա վէ րէֆագաթընտա պուլունան միրալայ Արօնտա՝ ասաքիրի նիզամիյէ Թարաֆընտան տէրտէսթ իտիլմիշլէր տիր։

ԵՈՒՆԱՆԼԸԼԱՐԸՆ ՀԻՃՐԷԹԻ.— Պիր Ֆրանսըզ ղազէթասը, Եունանլըլարըն էճնէպի մէմլէքէթլէրինէ հիճրէթինէ տաիր եազտըղը պիր մագալէի մախսուսէտէ, պունլարըն ուզագ միւսթէմլէքէլէրտէ եաշամագլա պէրապէր՝ [illegible] տօղտուգլարը մէմլէքէթլէրի հագգընտագի մուհապպէթի, ատաթ վէ ուսուլլէրինի մուհաֆազա իյլէտիքլէրինի վէ իճապընտա մէմլէքէթլէրինին միւտաֆաասը խայրիյէսինէ պէօյիւք պէօյիւք իանէլէր կէօնտէրտիքլէրինի պէեան իտիեօր։ Եունանլըլար, ուզագ մէմլէքէթլէրտէ քէնտի աըլլարընըն ախլէագ ու ատաթընը չու սայէտէ սագլաեապիլիեօրլար քի, պիր աղ կէչինէպիլիր հալտէ օլտուգ՞ր մը, տէրհալ մէմլէքէթլէրինտէն օլան պիր գըզ իլէ էվլէնիեօրլար, Օրթօտօգս մէզհէպինտէն օլմայանլար տա, աատէ վէ ախլէագը միլլիյէլէրինի մուհաֆազա պէօյիւք եարտըմ իտիեօր։ Գաչլըճա Ամէրիգաեա հիճրէթ իտէն Եունանլըլար, հիսսիեաթ, աատաթ վէ ուսուլը ասլիյէլէրինի Թէմամիյլէ մուհաֆազա իթմէյէ տայիմա զայրէթ իտիեօրլար։ Եունանիսթանտան, հաթթա Էվրօպայը ճէնուպիտէն Ամէրիգաեա հիճրէթ իտէնլէրին պէօյիւք գըսմը, ալթըն օլտուգլարը մահալտա Թամիմ ու Թէրպիյէլէրիյլէ, սէնաայէ վէ զիրաաթա մախսուս պէօյիւք իշլէր Թէշէպպիւս իտէմէմէքտէ իսէլէր տէ, էքսէր Եունանլըլար՝ գազընտըգլարընը չըգան միւշքիւլաթա ղալէպէ իտէպիլմէքտէ, վէ պազըլարը տախի, խուսուսա Թիճարէթտէ ալէմը սէնայիէ հայէթ օլունաճագ պիր մէվգիէ սահիպ օլմուշլար տըր։ Եունանլըլար, տահա զիեատէ օրթա տէրէճէտէ Թիճարըլըղա վէ տուքքեանճըլըղա միւտաթ(?) տիրլէր։ Մէյվէ Թիճարէթինտէ էյի իշ կէօրիւլէր. պաշլըճա միւշթէրիլէր՝ քէնտի հէմշէհրիլէրի օլուպ, տակիրլէրի տէ, պունլարըն խալալ իթտիքլէրի մալլէրէ միւշթէրի օլմագա պաշլամըշլար տըր։ Եունան մուհաճիրի, այիրլէրինին պաշա չըգարամատըգլարը իշլէրտէ, քէնտի գանաաթքեարլըղը վէ էմրը Թասարրուֆա րիաայէթիյլէ մուհիմ քեարլար իթմէքտէ տիր։ Եունանլըլար իչինտէ, պէօյիւք Թաճիրլէր տէ վար տըր։ Էղճիւմլէ Րալլի պիրատէրլէր չօգտան պէրի Ամէրիգատա էերլէշմիշ վէ մուհիմ Թիճարէթխանէլէր աչմըշլար տըր։ Ամէրիգա մէմալիքը միւթթէհիտասընըն պիր չօգ շէհիրլէրտէ խայլի քիւչիւք ճէմաաթլար վէ սէնտիքալար՝ Եունանլըլարըն էլինտէ տիր։ Շէօյլէքի Եունան չէքէրճիլիկի Սան-Ֆրանչիսգօտա, Սէնթ-Լուիստէ վէ Ֆիլատէլֆիատա Թագտիր օլունմըշ տըր։ Բէգալիք(?) Ամէրիգանըն վասաթի վէ ղարպի պիր խայլի շէհիրլէրինտէ կազինօլարը վէ օթէլլէրի իշլէթէնլէր՝ Եունանլըլար տըր։ Ամէրիգա մէմալիքի միւթթէհիտասընտա 160 պին Եունանլը պուլունտուղը հիսապ օլունուեօր։ Գունլար, պաշլըճա Նիւ-Եորք, Շիգակօ, Ֆիլատէլֆիա, Բիթսպուրկ, Սէնթ-Լուիս, Գանսաս Սիթթի վէ տիկէր շէհիրլէրտէ իգամէթ իթմէքտէ տիրլէր։ Նիւ-Եորք Եունան էհալիսի՝ 1875տէն պէրի օրատա էերլէշմիշ օլուպ, 12,000 նուֆուստան իպարէթ տիր։ Շէհրի մէզքիւրտէ միւքէլլէֆ պիր քիլիսէ եապմըշ, վէ սէքիզ ճէմիյէթի խայրիէ Թէէսիս իթմիշ տիրլէր։ Նիւ-Եորքտա էն պէօյիւք Եունան Թիճարէթխանէլէրի պուլունուպ, պունլարըն՝ Շարգ վէ Աքսայի Շարգ [illegible] միւնասէպաթը վար տըր։ Շիգակօտա՝ պուլունան Եունանլըլար, վագթիյլէ հէնուզ եէնի իտիլէր տէ, միգտարճա մուհիմ տիրլէր։ Գունլար՝ 14,000 նուֆուս օլուպ, 1000տէն զիյատէ մուհիմ վէ ճէսիմ Թիճարէթէ մէշղուլ Թիճարէթխանէլէր՝ Եունանլըլարըն էլինտէ պուլունմագտա տըր։ Օրատա տախի պիր քիլիսէ վէ պիր մէքթէպլէրի վար տըր։ Սան-Ֆրանչիսգօտա, սօն զէլզէլէտէն էվվէլ 2000տէն զիյատէ Եունանլը մէվճուտ օլուպ, պունլար՝ պաշլըճա Գալիֆօրնիա մահսուլը օլան մէյվէ Թիճարէթիյլէ մէշղուլ օլմագտա պուլունմուշլար տըր։ Շէհրի մէզքիւրտէ իւչ ճէմիյէթը խայրիէ Թէշքիլ վէ պիր քիլիսէ իլէ մէքթէպ Թէէսիս իթմիշ տիրլէր։ Գանսաս Սիթթիտէ 2000 վէ Սօլթ Լէյք Սիթթիտէ 1500 Եունանլը պուլունմագտա տըր։ Գունլարըն էքսէրիսի շըմէնտիւֆէր գումպանիալարընտա ամէլէ տիր, պախուս մէզքիւր գումպանիալարըն միւթէահիտլէրի տիրլէր։ Եունանիսթանտան իքի սէֆա հիճրէթ իտէնլէր, Եունան միւթէահիտլէրի վասըթասըյլա իշ պուլաճագլարընա էմին օլարագ, տօղրուճա Գանսասա կիտէրլէր։ Սօլթ-Լէյք Սիթթիտէ Եունանլըլարըն պէօյիւք պիր քիլիսէսի վար տըր։ Ամէրիգատա, իքի սէֆա օրատա Րում քիլիսէսի ինշա օլունմըշ տըր։ Գումաշ իմալ իտէն Բիթսպուրկ շէհրինտէ 1000 գատար Եունանլը պուլունուպ, պունլար սէնայիէ իշկիւզարլըգլարըյլա միւթէպէր պիր մէվգիյէ սահիպ օլմըշլար տըր։ Պիր խայլի սէնայի Ֆապրիգալարը Եունանլըլարըն էլլէրինտէ օլուպ, պունլարտա միւթէատիտ ամէլէ վէ իշչի պաշլար գուլլանըլմագտա տըր։

Ուաշինկթընտա տախի խայլի Եունանլը պուլունուպ, իչլէրինտէ, սէնայի Թիճարէթէ մուհիմ մէվգիլէր իշղալ իթմիշ օլանլար աղ տէյիլ տիր։ Ֆիլատէլֆիատա տախի՝ [illegible] գասընտա 500տէն զիյատէ Եունանլը պուլունմագտա տըր։ Սէնէտէ, օրթա հիսապլա 10,000 քիշի Եունանիսթանտան Ամէրիգաեա հիճրէթ իթմէքտէ տիր քի, Եունանիսթանըն էհալիսինէ կէօրէ չօգ պէօյիւք պիր միգտար տէմէք տիր։ Պիր մէմլէքէթ էհալիսինին տիկէր պիր մէմլէքէթէ հիճրէթ իթմէսի՝ հալքը զաթինտէ ասըլ մէմլէքէթլէրի իչին խայրլը աատ օլունամազ, ֆագաթ հիճրէթ իտէն Եունանլըլար՝ քէնտի ասըլ մէմլէքէթլէրինին Թէրագգըսինէ պէօյիւք պէօյիւք իանէլէր կէօնտէրմէքլէ, մուհաճիրէթին զարարը Թէլէֆիլէրինի պիր տէրէճէ էքսիլթմէքտէ տիրլէր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.— Տիւն Բէթրսպուրկտան ալընան պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Րուսիա իլէ Պուլկարիսթան պէյնինտէ զուհուրա կէլէն մէսէլէ՝ մէմնունիյէթպախշ սուրէթտէ Թէսվիյէ օլունմըշ տըր։ Պուլկարիսթան խարիճիէ նազըրը իլէրուտէ պու եօլտա [illegible] Թէքրար իթմէմէք իչին Թէտապիրի չարէսինի իթթիխազ գըլընաճաղընը Թէէմին իթմիշ օլմաղլէ, Րուսիանըն Սօֆիա ժէն-գօնսօլօսընա՝ Պուլկարիսթան հիւքիւմէթիյլէ միւնասէպաթը տիբլօմաթիգիյէ էվվէլքի կիպի տէվամ իթմէսի էմր օլունմըշ տըր։

Զէթինէ Րուսիա սէֆիրի Մ. Մազօլօվ՝ զէվճէսիյլէ պէրապէր Տէրխատաէթէ միւթէվէճճիհէն Զէթինէտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Պուլկարիսթան րէյիսի վիւքէլասը Մ. Բէթգօվ՝ Մարիէնպատա ազիմէթ իյլէմիշ տիր։

Րօմատան ալընան պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Բապա հազրէթլէրինին րահաթսըզ օլտուգլարը, վէ քեաֆֆէյի րէսմը գապուլլէրի Թաթիլ իտիլտիկինի՝ Վաթիգանըն նիմ րէսմի ղազէթալարը պէեան իտիեօրլար։

Շիլի Ֆէլաքէթինտէ սիկեօրթա գումպանիալարը 150 միլիօն վէ Սանթիակօ Ֆէլաքէթինտէ իսէ, 7 1/2 միլիօն ըսթէրլին զարարա ուղրամըշլար տըր։

ԿԻՁԼԷՆԷՆ ՊԷՏԷԼԱԹԸ ԱՍՔԷՐԻՅԷ

Պիր վիլայէթ էհալիի ղայրը միւսլիմէսինտէն ախէր վիլայէթտէ մուգիմ օլուպ, տօղտուգլարը սէրլէրտէ պէտէլը ասքէրի իլէ միւքէլլէֆ Թութուլմագտա իլէ պունլարըն էվլատ վէ Թօրունլարընըն տօղտուգլարը Թարիխ իթիպարըյլա պիրիքմիշ պէտէլաթը քէնտիլէրինտէ՞ն մի, եօգսա մուգիմ պուլունտուգլարը մահալլէր ճէմաաթընա Թէվզի սուրէթիյլէ՞ մի իսթիֆա իտիլէճէք տիր։—Ճէմաաթճա Թէվզիի իճապ իտէր տէ, քէնտիլէրինին մէնսուպ օլտուգլարը մէզհէպին օրատա ճէմաաթը պուլունմազսա, նէ՞ եօլտա մուամէլէ օլունաճագ տըր։— Պիր տէ պիրայէթը Թահրիրտէ եախօտ ախիրէն էճնէպի Թանըլարագ, հէր նասըլսա պէտէլը ասքէրի հիսապը խարիճինտէ գալըպ, սօնրատան տէվլէթը Ալիյէ Թէպաասընտան օլտուգլարը անլաշըլանլարըն մէտէլէի Թապիիյէթլէրի մէյտանա չըգընճայա գատար պիրիքմիշ պէտէլը ասքէրիյէնին ճէմաաթճա Թէվզիինէ՝ սաքին օլտուգլարը մահալլէր էհալիսինին մէճպուր օլմատըղընը պէեան իթտիքլէրինտէն, իճապը պագը Թարաֆտան սօրուլմըշ, վէ իսթիլամը վագը ուզէրինէ, Մէճլիսը մալիյէտէ աթիտէքի գարար վէրիլմիշ տիր։

Նուֆուս նիզամնամէսինին նէշրինտէն էվվէլ մահէլլը ախէրէ կիթմիշ օլանլար տօղտուգլարը սէրլէրտէն քիւլլիեն գաթը ալէագա իտիպ, պուլունտուգլարը սէրլէրտէ Թիճարէթ վէ սանաաթը տաիմէ իթթիխազ իթմիշլէր իսէ, պունլարըն՝ պուլունտուգլարը մահալլէր էհալիսինտէն, վէ սաքին Թագտիրտէ, միւսաֆիր սայըլաճագլարը Շուրայը տէվլէթ գարարը իճապըտան տըր։ Պինաէն ալէյհ պու [illegible] իգրէ մաագամ իւր բէնալէրինին [illegible] ղայրը մահալլէրտէ [illegible] իգամէթ իտէն, վէ մէվաթ ասլիյէլէրինտէ (իգամէթ իթտիքլէրի իէր) պէտէլը ասքէրի իլէ միւքէլլէֆ Թութուլմախանլար իլէ պունլարըն էվլատ վէ Թօրունլարընըն պիրիքմիշ պէտէլաթընըն՝ պուլունտուգլարը մահալլէրճէ Թարհ վէ Թահսիլի, վէ պուլունտուգլարը սէրլէրտէ քէնտի մէզհէպլէրինին ճէմաաթը եօգսա, կիզլէտիքլէրի միւտտէթ այիտ պէտէլաթըն, գարարը վէճհիլէ, հէր տէօրթ սէնէլիկի պիր սէնէտէ իսթիֆա օլունմագ իգրէ, քէնտիլէրինտէն թահսիլի Թապի տիր։ Պիրայէթը Թահրիրտէ վէ եա ախիրէն քէնտիլէրինէ էճնէպի սուրէթ վէրէնլէրէ կէլինճէ, պունլարըն իֆատէլէրինէ գանաաթ իտիլմէյիպ, ալէլուսուլ հիւքիւմէթլէրճէ Թահգիգ վէ Թէօգիգաթ իճրա գըլընարագ, վէ պունլարտան ախիրէն Թէպաայը Օսմանիյէտէն օլտուգլարը Թէպէյյիւն իտէնլէրին հիսապ խարիճինտէ գալան պէտէլը ասքէրիյէ նիզամիյէրի քէնտիլէրինտէն իսթիֆա իտիլէճէք տիր։ Գունլար միճանընտա պէտէլը ասքէրիյէի իֆայէ ֆիլհագիգա գուտրէթի օլմայանլարըն պէտէլաթը տախի ուսուլը տաիրէսինտէ Թէրգին օլունաճագ տըր։

Իշպու գարար՝ լազըմ կէլէնլէրէ Թէպլիղ օլունմըշ տըր։

ՍԱԽԹԷ ԹՐԱՆՍՎԱԼ ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՄԻՒԹԷՃԱՍԸՐԼԱՐԸ

Գապը Ալի ճիվարընտա վագըէ տիւքքեանը իւզէրինտէ օտա քիրալայարագ, սախթէ Թրանսվալ Թահվիլաթը իմալ իլէ մէշղուլ իքէն տէրտէսթ իտիլէն Ծիւպէգա վէ մէզքիւր Թահվիլլէրին էթրաֆընտա քի սիհաճ չիչէքլէրին գալըպընը իմալ իտէն Պէյօղլունտա սագին Վիլհէլմ Միւլլէր վէ մէզքիւր Թահվիլլէրի Գօրատա սիւրմէսինտէն տօլայը միւթթէհէմ Երուանտ վէ մէզքիւր Թահվիլաթը Գալաթատա Քրիսթիտի մաթպաասընտա Թապ իթմիշսինտէն տօլայը միւթթէհէմ Սթէֆանի վէ Թահվիլաթը Թապա մախսուս Թաշը վիրէրէք մաթպաապա կէօթիւրէն վէ Թահվիլաթա միւշարէքէթի օլտուղը իտտիա իտիլէն Ծիւպէգանըն ուշաղը համալ Ֆրանչէսգօ նամ քիմսէլէրին՝ Գօրա իտտինընտա պունքէր միւտտէի Միսիատի վէ սարրաֆ Պարպա Գօսթի հազըր պուլունտուղու հալտէ, պազար իրթէսի կիւնիւ, Տէրխատաէթ Պիրինճի Ճէզա մահքէմէսինտէ մուհաքէմէլէրի իճրա գըլընարագ, էվրագը Թահգիգիյէ իպթիտայիյէ օգունմուշ, վէ միւտտէիլէր՝ մէզքիւր սախթէ Թահվիլաթտան տօլայը միւթէզարրըր օլտուգլարընը պէեան իթմիշլէր տիր։ Մագնուն ալէյհիւմտէն Երուանտըն վէքիլի Շապուհ էֆ. իլէ Հիւսնի պէյ՝ միւվէքքիլլէրի Երուանտըն՝ մէզքիւր Թահվիլաթը սախթէ օլարագ միւտտէիլէրէ սաթմատըղընը, վէ եալընըզ րէհին սուրէթիյլէ պըրագտըղընը, վէ Թահվիլաթըն սախթէ օլտուղունը պիլմէտիկինի իֆատէ իյլէմիշլէր, վէ Ծիւպէգանըն վէքիլի Սելիմ Հիւսնի պէյ տախի միւվէքքիլի Ծիւպէգանըն Երուանտ նամընտա պիրի պիր Թահվիլ կէթիրէրէք, գլիշէ կլիկօկրաֆ իւզէրինէ ալմասընը սէօյլէտիկինի, վէ օ տախի պարա մուգապիլինտէ իմալ իյլէտիկինի, վէ մէզքիւր Թրանսվալ Թահվիլաթը րէսմէն Թաստիգ օլունմատըղընտան, Թագլիտ վագըն՝ ատի պիր քեաղըտը Թագլիտ իթմէք գապիլինտէն հիւքմիւզ պուլունտուղունը, վէ պունտան տօլայը միւվէքքիլի Ծիւպէգանըն հիչ պիր ճէզա Թէրէթթիւպ իթմէմէք լազըմ կէլտիկինի պէեան իլէ պէրաէթինի Թալէպ իթմիշ, վէ տիկէր միւթթէհէմ Վիլհէլմ Միւլլէր տախի Տիգրանըն քէնտիսինի Թէհտիտ իտէրէք, Թահվիլլէրին սիհաճ հաշիյէլէրինի Թագլիտ իյլէտիկինի իֆատէ իյլէմիշ, վէ Սթէֆանի տախի պունու ատի քեաղըտ պիլէրէք Թապ իյլէտիկինի, վէ համալ Ֆրանչէսգօ տախի եալընըզ մաթպաապա պիր Թաշ կէօթիւրտիւկիւնիւ վէ պաշգա պիր մալումաթը օլմատըղընը սէօյլէմիշ օլմաղլա, մուհաքէմէ խիթամ պուլմուշ, վէ սախթէ Թահվիլաթ տախի մահքէմէճէ կէթիրիլէրէք Թէտգիգ գըլընմըշ տըր։ Վագթըն ատէմը միւսաատէսինէ մէպնի գարար պու կիւնէ Թալիգ իտիլմիշ տիր։

ՎԻԼԱՅԱԹ

Պիթլիս վիլայէթի վալի մուավինի Միխայալի էֆ.յէ ռանիէ սանիսի, Մէարիֆ նէզարէթի մէքթուպի գալէմի քէթէպէսինտէն Նասիր էֆ.յէ սալիսէ րիւթպէսի-

րի Թէվճիհ. Ճէպէլը Ղարպի միւթէսարրըֆ-լըղընա՝ Խումս միւթէսարրըֆը Մէհէմմէտ Շէվգի էֆ., Խումս միւթէսարրըֆլըղընա՝ Ճէպէլը Ղարպի միւթէսարրըֆը Իզզէթ բաշա, Մէան միւթէսարրըֆլըղընա՝ Աքքա միւթէսարրըֆը Ահմէտ Արիֆի պէյ, Աքքա միւթէսարրըֆլըղընա՝ Մէան միւթէսարրըֆը Ֆէրիտ բաշա, Նապլուս միւթէսարրըֆլըղընա՝ Մունթէֆիք միւթէսարրըֆը վէքալէթինտէ պուլունան Ազիզ պէյ, Մունթէֆիք միւթէսարրըֆլըղընա՝ Նապլուս միւթէսարրըֆը Րէշիտ բաշա, Վրանիէ չէհպէնտէրլիկինէ՝ Նովորոսէսքի չէհպէնտէրի Պէշիր էֆ., Նովորոսէսքի չէհպէնտէրլիկինէ՝ Վրանիէ չէհպէնտէրի Սամի պէյ թայինն. Մէճլիսի իտարէի էվգաֆ ազասընտան Ալի Րիզա էֆ.յէ ալթուն լիեագաթ միտալեասը ինամ.

. Միւլգա Մէճլիսի ազնիէ ազասընտան օրէյամէյօր Թուստ Մուրչյան բաշաեա Րումէլի պէյլէր պէյլիկի բայէսի թէվճիհ. Սրվաս վիլայէթինտէ Սուշչէհրի գայմագամլըղը՝ Մէքմէտպը Մուլքէկի Շահանէ մէնգուլըլարընտան Ահմէտ Ճէվտէտ էֆ.յէ թէվճիհ. Ալմանիանըն Տէրսաատէթ սէֆարէթի աթաշէ միլիթէրի գայմագամ Մ. ֆոն Լայցըրկէ ալթուն վէ կիւմիւշ Իմթիյազ միտալեասը ինամ պույրուլմըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻԸ

Բաքա հազրէթլէրի թարաֆընտան Ճէպէլը Լիպնան Տիւրզի թայֆասը միւթէպէրանընտան Ճէնպլանթզատէ Ալի բաշանըն վէրիլէն մաբլագ Բի Նէօֆ, վէ Մուսուլ Սիւրեանի-գաթօլիք ճէմաաթընտան Թէվֆիգ էֆ.յէ Բէֆալիրի բիւթպէտինտէ" վէ Մէճլիսի իտարէի վիլայէթ ազասընտան վէ ահմաաթը մէրգումէտէն Ապտիւլ Քէրիմ Շիւքրի էֆ.յէ Յիւնճիւ բիւթպէտէն վէրիլէն Կրիկորիս էլ Քէպիր նիշանլարընըն գապուլիւնէ միսաատէի սէնիէ էրզան պույրուլմըշ տըր։

—Սիրօզտա վէֆաթ իթմիշ օլան պիր Րում, 12,000 լիրա սէրվէթինի ումուրը խայրիէյէ սարֆ իթթիկի կիպի, պիւթիւն ճիլաքընը տախի զէվճէսինին վէֆաթընտան սոնրա, ումուրը խայրիէյէ սարֆ օլունմագ իւզրէ, պա վասիյէթ թէրք էյլէմիշ տիր։

—Ճէպէլը Լիպնան Ժամուլաթը սախլէսինին թէշնիրի իչին Շովէր գազասընտա պիր սէրկի քուշատ օլունմըշ, վէ սէրկի մէմուրիյէ մահսուսէ իւէ գոմսօլօսլար վէ պիւկէրօճ սէյիրճիլէր հազըր օլտուղը հալտէ, բէտմէն քուշատ իտիլմիշ տիր։ Ճէպէլը Լիպնան մութէսարրըֆը, Համիտիէ մարշըճը Թէրէննիրմ իթմիշ վէ հազըրունէ տուալը հազրէթը Բատիշահիյի թէքրար էտէմիշ տիր։

—Թաշքէնտ, Մալթէպէ, Գարթալ, Մագրիքէօյ, Էրէնքէօյ վէ Պէյգոզ կիպի մահէլլէրտէ էհալինին եաբանճը խանէլէրին էրքէլինի րուխսաթսըզ ինչա օլունտըղը կիպի, պունլարըն արսալարը տախի արսա հալինէ իֆրազ խուսուսունտա պիր թագըմ արազիտէն պուլունտըղընտան, պունլար հագգընտա նէ՛ եօլտա մուամէլէ իտիլմէսի լազըմ կէլտիկի սիւալ օլունմըշ տըր։— Եազըլմըշ պիթթմիշ պինալար իչին պունտան պէօյլէ պիր կէօնա մուամէլէ իտիլմէյիփ, եալըքըղ գապուլ օլունմասը, ֆագաթ պունտան սոնրա օյալարտա եապըլաճագ քէօշք վէ էմսալինին պիր աէօ. նիւմատէն ազ օլան արազի իւզէրինտէ ինչա իտիլմէսինէ միւսաատէ իտիլմէյիփ, վէ ինչաաթը պաշլամագտան էվվէլ Պէլէտիէ տաիրէլէրիտէն րուխսաթ ալընմասը լազըմ կէլտիկի ճէվապը վէրիլմիշ տիր։— Էվվէլճէ ինչա օլունմըշ օլան պինալարըն զըմնէթի մալիյէ օլմասըղը ծիհէթիլէ, Խազինէի մալիէ պու եիւզտէն զարարա ուղրատըլընտան պու կիպի պինալար հագգընտա տախի նէ՛ եօլտա մուամէլէ իճրասը լազըմ կէլտիկի սիւալ օլունմըշ տըր։

—Տէրսաատէթ վէ Մուտանիա արասընտա իշլէյէն վափօրըն քիւհնէ օլմասընտան տօլայը պազը մահզուրլար վուգուա կէլմէքտէ օլմասը մէյտան, պունտան պէօյլէ մազպութ վէ սէրի իւլ հարէքէթ վափօրլար իշլէթիլմէսի մէրճիինտէն Խասաքէի Մախսուսէյէ իրատէ օլունմըշ տըր։

—Պու քէրրէ Տէրսաատէթտէ վէ Թաշրալարտա իճրա օլունմագտա օլան Թահրիրի Նուֆուս միւնասէպէթիլէ վագէ օլան պիր սիւալէ ճէվապէն, էհալիտէն, սէհվ վէ խէթա նէթիճէսի օլարագ, քէնտիլէրինի կիզլէյէնլէրին սոնրատան սէհվ վէ խէթալարընը անլատարագ, Թահրիրի Նուֆուս բէյին մէմուրիյէթի արտէսինէ միւրաճաաթ էթտիքլէրինտէ, —էլանը Թահրիրտէն 6 այ

սոնրա, — պունլարտան ճէզայի նագտի ալընմամարագ, մուամէլէի գայտիյէ իճրա իտիլմէսի, վէ կէրէք Տէրսաատէթտէ վէ կէրէք վիլայէթլէրտէ, Թահրիրի Նուֆուս մուամէլէսինին էհալիյէ պիր լիսանը նասիհ իլէ իլան օլունմասը լիւզումընըն Թէպլիղի գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

—Միւզիգայը Հիւմայունտան էֆրատընըն Մ. Լանկէնին նէզարէթի թահթընտա քէօշ իթթիկի Թէրագգըհաթ թագտիր օլունարագ, միւմաիլէյհէ գայմագամլըգ րիւթպէսի թէվճիհ պույրուլմըշ տըր։

—Ֆրանսա վէ Ալմանիա սէֆիրլէրի, ծումա իրթէսի կիւնիւ Սատրազամ վէ Խարիճիէ նազըրը հազրաթլէրը միւլագաթ իթմիշլէր տիր։ Ֆրանսա սէֆիրի՝ Խարիճիէ միւսթէշարը հազրէթլէրիյլէ տէ կէօրիւշմիւշ տիր։

—Բազար իրթէսի կիւնիւ Ինկիլթէրրա, Իթալիա վէ Իրան սէֆիրլէրի՝ Սատրազամ վէ Խարիճիէ նազըրը հազրաթլէրը միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

— Տէրսաատէթտէ իճրասընա պաշլանմըշ օլան Թահրիրի Նուֆուս մուամէլէսինէ մէմուր օլանլարըն, նիզամէն 40 բարա էճրինէ 100 բարա ալմալարընտան տօլայը էհալիտէն պագըլարը մէրճիինէ շիքայէթ իթմիշլէրինտէն, պու քէրրէ նէշր օլունան թէպլիղաթը բէսմիյէ կէօրէ, վագըա պէհէր թէզքէրէի Օսմանիյէնին խարճը 40 բր. իսէ տէ, էլ հէվմ ալընմագտա օլան 100էր բարանըն 40 բարասը՝ թէզքէրի թէզքէրէլէրէ Տամղա գանունը մուճիպին-ճէ եապըշտըրըլան բուլ պէտէլի վէ 20 բարասը տախի պու թէզքէրէլէրին արզասընտա մուհարրէր օլտուղը վէճհիլէ, թէճհիզաթը սաքէրիէ իհանէսի օլարագ ալընմագտա պուլունտուղը, վէ թահրիր մէմուրլարը թարաֆընտան 100էր բարա խաթէնիլմէսի պու սէպէպտէն նաշի օլտուղը, հէր քէսճէ մալիւմ օլմագ իւզրէ Նուֆուս իտարէի ումումիէսինին միւզէքքէրէսի իւզէրինէ իլանը քէյֆիյէթ օլունմըշ տըր։

—Մագամը Սատարէթիւզմատէն ումում տէվաիրը բէսմիէյէ կէօնտէրիլէն պիր թահրիրաթը ումումիէտէ, էֆրատըն իւլէրինի սէյրան թէսվիրէ իթմէք իչին, իճապ իտէն դշէլէթ տէ պուլունմըշ, վէ պունա մուգապիլ հարէքէթտէ պուլունանլարըն միւճազաթ օլունաճագլարը պիլտիրիլմիշ տիր։

—Սելանիք բէօրֆէզինտէ վափօր իշլէթմէմէք իւզրէ թէշքիլ օլունան Շիրքէթի Խայրիէյի Համիտիյէնին շէրաիթը հասէ սէնէտաթընըն մուամէլէյի գայտիյէսինէ, բազար իրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն պաշլանմըշ տըր։

—Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթի միւսթէշարը Նէճիպ Մէհմէտ բաշա հազրէթլէրի ծումա իրթէսի կիւնի Թօփխանէտէ ագիմէթ էյլէմիշ տիր։

—Սապէյէ Հիւմայուն միւշիրի սապըգ միւթէվէֆֆա Ֆէրիտ բաշա նըն մախտումը Մէհմէտ Միւլքէ գօմիսիօնը ազասընտան վէ բիւթպէի պալա բիճալընտան Ահմէտ Իզզէտին պէյ, պիր զէմանտան պէրի խասթա օլտուղը հալտէ, կէչէն ազա Ճըրագանըլոսընտա քէօշքի գօնաղընտա վէֆաթ իթմիշ տիր։ Ճէնազէ ալայը, Շէյխ իւլ Իսլամ Ճէմալէտտին էֆ., Նուրի տէվլէթ բէյի Սաիտ,

Թիճարէթ վէ Նաֆիա նազըրը Զիհնի, Մէմուրինի Միւլքիէ գօմիսիօնը բէյիսի Թէվֆիգ, Տամատը հազրէթը Շէհրիեարի Մէհէմմէտ բաշալար, Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթի մուավինի Սաապ պէյ, Մէքթուպճի Խալիճէ Մունիր պէյ, Շուրայի տէվլէթ ազասընտան Պէհճէթ բաշա, Մուշ միւթէսարրըֆը սապըգ Եահեա Նուզհէթ բաշա, Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթի հուգուգ միւշավիրի Գարթաչեան Եովհաննէս էֆ. վէ սաիր զէվաթ հազըր պուլունմըշլար տըր։

—Ճիւլուսը Հիւմայունա միւսատըֆ օլան կէյճէնէք ծումա իրթէսի կիւնիւ, Սէլանիքտէ քիւշատը մուգարրէր օլան Տիւնտիւր ումումի պինասի ծէմաաթինին բէսմի քիւշատընտա հազըր պուլունմագ իւզրէ, Տիւնտիւր ումումի մէճլիսի իտարէսի բէիսի գօմիսիտան Պէրժէ իլէ տիկէր պազը մէմուրիյն պու կիւն թրէն իլէ օ ճանպէ ազիմէթ իտէճէքլէր տիր։

—Շու էսնատէ չէհրիմիզտէ 10 գատար ճարօնլը պուլունմագտատըր։ Միւմաիլէյհիմ, կէչէն մարտտա ճարօնիատան հարէքէթլէ, Ամէրիգանըն կիթմիշլէր վէ պաշլըճա շէհիրլէրի կէզմիշլէր տիր։ Պատէհու Էվրօբատա կէլէրէք, հիւքիւմաթը միւխթէլիֆէնին բաիթախթլարընը զիեարէթ իթմիշլէր տիր։ Շէհրիմիզին չայխանը մահէլլէրինի, էզճիւմլէ Աեա-Սօֆիա ճամիսինի, Միւզէի Հիւմայունը, Աթ մէյտանընը վէ տիկէր պազը մահէլլէրի զիեարէթ իթմէքլէ, կէօրտիւքլէրի չէյլէրտէն մէմնուն գալմըշլար տըր։ Պու այըն սօնլարընտա Տէրսաատէթտէն Իզմիրէ աղիմէթ իտիփ, օրատան Աթինատա կիտէրէք, սաիրը աթիգայը զիեարէթ իտէճէքլէր տիր։ Եունանիստանտան Րոմա, Իսվիչրէյա վէ Ալմանիայա, վէ սօնրա Ինկիլթէրրա կէչէճէքլէր, վէ Ամէրիգա թարիգիլէ պու սէնէնին սօնլարընտա ճարօնիայա ավտէթ իտէճէքլէր տիր։

—Անթալիատան, օգոս. 10տան իթիպարէն կէլէնլէրին, Օսմանլը թէհաֆֆիւզխանէլէրինտէն պիրինտէ 48 սաաթ ինթիզար գարանթինասընտա թապի օլմալարընա, հագգլարընտա թիպպի մուամէլէնինին վէ ֆարէլէրին թէլէֆի հագգընտագի նիզամըն իճրասընա՝ Մէճլիսի ումումը սըհհիյէտէ գարար վէրիլմիշ տիր։ Բէզզիգէ Իսկէնտէրիէտէն կէլէնլէր հագգընտա մէվզու օլան գարանթինա թէտպիրի լաղվ իտիլիփ, պունտան էվվէլ ճալըներ 4 կիւն գարանթինա, թիպպի մուամէլէսի վէ ֆարէլէրին թէլէֆինէ մախսուս նիզամըն իճրասը՝ Մէճլիսի Սըհհիյէ գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

—Պուրկազ-Վառնա խաթթընտա իշլէյէն Եունան վափօրլարը Անհալտան չէհրիմիզէ կէլմիշ օլան օթուզ գատար Եունանլը ֆամիլեա՝ ծումա իրթէսի մինիւ այնի վափօր իլէ Աթինայա կիթմիշլէր տիր։ Մէզքիւր ֆամիլեալար միւհաճիր հալինտէ պուլունտուղլարընտան, չէհրիմիզ Եունան Թէպաասը թարաֆընտան քէնտիլէրինէ իանէի նագտիէ վէրիլմիշ տիր։

—Կէչէն կիւն Հայտարբաշատան քէօբրիւյէ կէլէն Պաարտանատ վափօր, քէօբրիւյէ եանաշաճաղը սըրատա, 15 եաշընտա պիր Իսմայիլ համալ, վափօրա ատլարքէն, վափօր իլէ իսքէլէ արասընտա գալարագ էզիլմիշ, վէ հէմէն օ անտէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Սուլթան Համամընտա Խիտավէրտի խանընտա 15 վէ 16 Նոյ. սաալարը քիրալանարագ, էտիրնէ Թիւճարընտան Բասգալ էֆ.նին եարագլարընը Տէրսաատէթէ կէթիրտէրէք, վէ Զարչուի քէպիրտէ եագըլըլ Ահմէտ էֆ.նին 100 լիրալըգ պաշըղընը տօլանտըրմալարընտան տօլայը միւթթէհէմ պուլընան վէ «Րէմզի վէ չէրքէզի Գօզմա վէ չիւրէքճաստը» նամը ալթընտա սաքթէ պիր գումպանիա թէշքիլ իտէն Րէմզի, ուշաղը Նուրի, չէրքէզլէրի Գօզմա, Վէհպի վէ Հասան նամ քէսանըն, բազար իրթէսի կիւնիւ Տէրսաատէթ Պիրինճի ճէզա մահքէմէսինտէ մուհաքէմէլէրի իճրա օլունարագ, պունլարտան Րէմզի՝ տօլանտըրըճըլըգ ֆիիլինին ֆաիլի օլտուղընտան, 2 սէնէ վէ ըէֆիգի Նուրինին 1 սէնէ հապսլարընա վէ Գօզմա իլէ Վէհպի վէ Հասանըն 4էր այ հապսլարընա գարար վէրիլմիշ տիր։

—Սոն հաֆթա զարֆընտա չէհրիմիզտէ 178 վէֆիեաթ օլմուշ տըր։

—Ծումա իրթէսի աքշամը Անատոլուգատան հարէքէթ իթմիշ օլան Այտըն ռէմիր եօլունըն էիւ թրէնի, Աեասալըգ իլէ Ազիզիէ արասընտա ուչուրում պիր մահէլլտէն կէչէրքէն, պօշ վակօնլարտան պիրի հէրհանսի պիր խաթթատան չըգարագ, չուգուրա տիւշմիւշ վէ տիկէր արապալարըն պէրապէրճէ սիւրիւքլէմիշ տիր։ Պէօյլէճէ 12 արապա չուգուրա տիւշմիւշ տիր։ Պունլարտա՝ Իզմիրէ ինճիր նագլ իտիփ ավտէթ իտէն 14 տէվէճի պուլունուպ, պիր իքիսինին ճիւզլիճէ ինճինմէսինտէն պաշգա պիր ֆէնալըգ օլմամըշ տըր։

—Կէչէն կիւն Պանտըրմատա չիֆթէլիք պիր ֆուրթունա զուհուր իտէրէք, պիւթիւն պինալար սարսըլմըշ, չէմճէքլէր պիր գաչ սաաթ պիր պիրինի թէգիպ իթմիշ վէ սապահլայըն տօլու վէ եաղմուր եաղմըշ տըր։

ԳՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷԺԻՊՍԻԷՆ

1886 տա բինացաեա չըգարըլմըշ օլան 100տէ 3 ծայիզլի իսքիգրաղըն 264ճիւ գուրասը:

16 Օգոստոս 1906

145672 նումէրօլը թաճվիլաթ՝ 50,000 Ֆրանգ գազանմըշ տըր: Աշաղըտաքի 25 նումէրօլար սախի 1000էր Ֆրանգ գազանմըշ տըր:

13096	93021	138850	223099	322216
26823	106529	157003	282501	327112
54500	108485	167897	304214	349250
58698	112028	188017	312420	380357
86196	121541	196504	315268	394822

* * *

1903 տէ բինացաեա չըգարըլմըշ օլան 100տէ 3 ծայիզլի իսքիգրաղըն 436ճըւ գուրասը:

16 Օգոստոս 1906

535983 նումէրօլը թաճվիլաթ՝ 50,000 Ֆրանգ գազանմըշ տըր: Աշաղըտաքի 25 նումէրօլար սախի 1000էր Ֆրանգ գազանմըշ տըր:

412648	456261	547731	624027	684023
422535	466571	570439	629128	691388
428943	514335	603474	634957	697446
432334	539985	613979	654765	719064
453852	547573	619295	667883	723413

Կէլէճէք էֆրէնճի 1906 Սեպտ. 1 տէն իթիպարէն Գահիրէտէ մէրքէզի իտարէսինտէն, Իսկէնտէրիէ, Տէրսաատէթ վէ Իզմիրտէ Գրէտի Լիոնէ պանգալարընտան թէտաիյէսի վագու պուլունաճագ տըր։

ՊԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

	Ղ.	Բ.
Թէվհիտ խաւլմիշէհ ումումի	105	22
Րումէլի շիմէնտէֆէրի ֆր.	145	
Գրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն Ա.	332	
» » » Բ.	267	

Մահիպի իմթիեազ վէ մէսուլը միւտիրի
ՌԱՓ ՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ